

Мајстори прања
обезбеђују чист угаљ

■ Благовремено припремљени редовни ремонти рударске механизације у РБ „Колубара“ значајно утичу на стабилност целокупног система, остваривање планова производње угља и јаловине и потпуну искоришћеност производних капацитета

Садржај

из епс групе

06

Са Копаоник бизнис форума
**ЕПС испунио
циљеве**

актуелно

09

Годишњи извештај
Фонда солидарности за 2018. годину
„Црвени аларм“ за здравље запослених

10

Успешна пословна година
„Помоћне механизације“
Нове машине и возила

11

Активности Погона за производњу „Метала“
**Циљ је обезбедити
више делова за ремонте**

репортажа

12

Прича о женама на
угљеним системима Поља „Д“
Погонске станице у сигурним рукама

14

У посети радницима једног од
најупосленијих погона „Прераде“
Мајстори прања обезбеђују чист угаљ

18

Драган Гагац Јовановић, самоуки сликар
међу радницима РБ „Колубара“
Уметност је и у трагу рударских чизама

локални мозаик

19

Активности ГО Лазаревац
**Подршка развоју
пољопривреде**

временов

22

Трагом старе фотографије
првих винклерки
Било је тешко, али смо издржале

04

О сезони инвестиционих оправки на коповима „Колубаре“

Ремонти као предуслов стабилне производње

07

Почела изградња постројења за
одсумпновање у ТЕ „Никола Тесла А“

Инвестиција за сигурну будућност

08

„Тамнава-Запад“ и Поље „Г“
удружени „прошли“ кроз зиму

Заједничком борбом до одличних резултата

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Наталија Живковић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Александар Рашин, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“ Београд, ТИРАЖ: 3.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Ремонти као предуслов стабилне производње

Планирано је да до 10. маја буде завршен ремонт „глодара Б“ на Пољу „Б“, како би најобимнији ремонт опреме у „Колубари“ почео на угљеној линији тамнавских копова. БТС систем ће стајати у јулу. Приоритети и обим радова зависе од стања самих машина

Благовремено припремљени редовни ремонти рударске механизације у Рударском басену „Колубара“ значајно утичу на стабилност целокупног система, остваривање планова производње угља и јаловине и потпуну искоришћеност расположивих производних капацитета. Сваке године се према годишњем плану реализују редовни ремонти рударске опреме. Годишњим планом одржавања предвиђено је текуће и инвестиционо одржавање опреме.

Уз добру сарадњу запослених и координиране активности и овогодишње инвестиционе оправке подићи ће ефикасност и ојачати погонску спремност „Колубаре“.

– С обзиром на то да су квалитетно урађени ремонти предуслов добрих производних резултата на откритици и угљу, детаљно су припремљени и финансијски испланирани. Главни носилац посла је „Метал“, једна од организационих целина „Колубаре“. У овом комплексном и обимном послу, поред запослених „Метала“, учествују и запослени превентивног и оперативног одржавања копова из електро и машинске службе. Као што радимо сваке године, у претходној смо направили план ремонта на угљеним и јаловинским системима – рекао је Миливоје Николић, помоћник директора „Колубаре“ за производно-техничке послове, додајући да се очекује да ремонти у 2019. години буду на вишем нивоу у односу на прошлу годину.

На динамику инвестиционих оправки утичу и потешкоће које се јављују током производног процеса, а које је, због саме природе послова у површинској експлоатацији угља, немогуће предвидети.

– Приоритети и обим ремонта одређују се на основу стања самих машина, које свакодневно пратимо. Кључни и витални радови на опреми планирају се годину дана унапред. У складу са тиме димензионишемо и набавку, док се оне непланиране и ситније ствари прате у ходу. Сервисне листе спремамо два-три месеца раније. Очекујемо да јавне набавке и све друге активности буду завршене у планираним роковима и да добијемо

потребан материјал. Увек се трудимо да пре стајања багера и почетка ремонта у „Металу“ припремимо све резервне делове. Нема смисла заустављати багер ако нема резервних делова, изузев у случајевима изненадних хаваријских стајања – објаснио је Николић.

Планирање ремонта угљених система директно је везано за рад блокова у термоелектранама у Обреновцу, па се инвестиционе оправке овог дела опреме увек планирају у исто време, обично током летњег периода. Ремонти система за откривање и одлагање откритке се планирају према стању опреме. У децембру, јануару и фебруару се не раде инвестиционе оправке континуалне механизације, али је уобичајено да се током зимског периода ремонтују ЕЛШ-еви. Као још један важан аспект динамике ремонтних радова, Николић наводи да изненадни кварови машина, такође, утичу на спровођење ремонта.

Рад под ведрим небом

Кад је о ремонтима реч, важно је истаћи да се већина активности обавља на отвореном, тако да они у многоме зависе од временских услова. Лоше време може знатно да отежа и продужи њихово трајање. Није лако да се у таквим околностима одржавају путеви, а и људи и механизација се тешко крећу. Пракса у „Колубари“ је да се ремонти раде током лепог времена.

Како објашњава наш саговорник, непланирани ремонти и хаваријска стајања су били на багерима „глодар 3“ и „глодар 4“ на Пољу „Д“. У фебруару је замењен радни точак на багеру „глодар 3“. На истом копу од почетка године у ремонту је и роторни багер „глодар 4“. Очекује се да се у производни процес поново укључи средином марта. Од 8. новембра прошле године до 23. јануара ове године инвестициона оправка је рађена на „глодару 9“, носећем багеру производње Петог БТО система на Пољу „Д“.

Од средине јануара до средине марта у планском стајању био је и „глодар 1“ на Пољу „Г“. Уз тај багер, на бандвагену 1600 урађена је замена сливника. Послови су трајали од 11. до 18. фебруара. Такође, на истом површинском копу модернизован је транспортер В2.

У оквиру овогодишњег одржавања опреме у плану су и скраћени ремонти новог багера „глодара 2“ и пратећег одлагача на Пољу „Ц“. Предвиђено је да радови почну средином марта, по завршетку ремонта багера на Пољу „Г“.

Према Николићевим речима, планирано је да се до 10. маја заврши ремонт багера „глодар 6“ на Пољу „Б“. После тога почиње најобимнији ремонт опреме у „Колубари“ – инвестициона оправка угљених система

Миливоје Николић

на „Тамнави“. Тада ће стати сви багери на „Тамнава-Западном пољу“, багер на Пољу „Г“ и Дробилана, односно ван функције ће бити комплетна угљена линија тамнавских копова.

Ремонт БТС система, заједничког угљеног система Поља „Б“ и Поља „Д“, радиће се током јула, уместо у другој половини априла и почетком маја како би се у првим кварталима ове године надоместила производња.

Инвестициона оправка БТУ система биће урађена у планираном термину, по завршетку ремонта угљених система тамнавских копова.

– Континуитет у инвестиционим оправкама је посебно важан у великим системима као што „Колубара“. Одржавање опреме је озбиљан посао, али је људи са којима радимо ремонте све мање. Недовољан број радника у „Металу“ и на коповима битно отежава све послове и у редовном режиму рада и током ремонта, а поготово када желимо да скратимо ремонте како би багери откопавали више угља. То аутоматски подразумева ноћни рад и продужени рад. У „Металу“, који је главни извођач инвестиционих оправки, имамо, на пример, машину, али на њој нема ко да ради или машину која треба да ради 24 сата, а она ради у осмочасовном или дванаесточасовном режиму. Све то додатно компликује стање на терену. Важно је напоменути да смо у фебруару остварили пребачај у производњи угља – истакао је Николић, додајући да ће у наредном периоду акценат бити на повећању производње и угља и јаловине.

Током годишњих инвестиционих оправки ради се побољшање стања производне опреме и механизације, што поред подизања искоришћења капацитета подиже и повећање безбедности запослених и олакшава им посао.

М. Караџић

ЕПС испунио циљеве

У 2018. години ЕПС у буџет уплатио 108 милијарди динара. Од тога је 12 милијарди уплаћено оснивачу, Влади Србије, на основу дивиденди

Реформе јавних предузећа у Србији напредују у добром смеру и „Електропривреда Србије“ је међу компанијама које су испуниле реформске циљеве, оценили су учесници панела о реструктурирању државних предузећа на Копаоник бизнис форуму.

– Ако се јавна предузећа брзо реформишу у Србији сви грађани ће бити на добитку. Процес иде у

добром смеру, што се види и по чињеници да је 100 предузећа остало за приватизацију, али је финализација кључна. Има компанија које данас раде доста боље, а међу њима је и ЕПС – рекао је Стивен Ндегва, шеф Канцеларије Светске банке у Србији.

Резултате ЕПС-а у оквиру реорганизације представила је Татјана Павловић, извршни директор за финансије.

– ЕПС је највеће предузеће у Србији, у оквиру трансформације

спојено је 14 привредних друштва у једну компанију и стога је реструктурирање овако великог система предвиђено до 2020. Главни циљеви које је ЕПС-у задала Влада 2014. године већ су испуњени и премашени. Тако је, на пример, степен наплате од 94,4 одсто у 2014. подигнут до данашњих 100,36 одсто, што је доста изнад задатог циља. Губици у дистрибутивном делу смањени су од 14,32 одсто у 2015. на 12,1 одсто у 2018. години. Иако се у јавности

и даље провлачи да се ЕПС финансира из буџета чињеница је да ми пунимо буџет Републике Србије значајним сумама. У 2018. години ЕПС је у буџет уплатио 108 милијарди динара. Од тога је 12 милијарди уплаћено оснивачу, Влади Србије, на основу дивиденди – рекла је Павловић

Павловић је одбацила наводе о недовољном инвестирању ЕПС-а и истакла да се сваке године улаже и у одржавање и развој капацитета.

– И поред цене електричне енергије која је у Србији 30 одсто нижа него у земљама у региону, инвестиције ЕПС-а су у 2018. години биле више од амортизације и износиле су 67,5 милијарди динара. И то нису улагања само у одржавање, већ увек значе и продужење радног века за по неколико деценија и повећање капацитета – истакла је Павловић.

Р. Е.

■ Из ХЕ „Зворник“

Почела ревитализација четвртог агрегата

Динамика радова на последњем агрегату иста је као и на претходним: 365 календарских дана од почетка до завршетка радова

Ревитализација последњег агрегата у ХЕ „Зворник“ почела је средином фебруара демонтажом старе опреме комплетног агрегата. Након тога следе грађевински радови на проширењу облоге радног кола, пошто нове турбине имају већи пречник у односу на старе, а затим и монтажа нове опреме. Ти радови обухватају сечење бетонских облога турбине на већи пречник и припрему за уградњу нових челичних облога. Санираће се бетонске облоге генераторског бурета, изградити

темељ резервоара турбинског регулатора, а затим бушење и штемање бетона за полагање каблова и цевовода, као и уређење просторије звездишта генератора.

Прво ће се монтирати нова опрема у проточном тракту турбине, односно облоге радног кола и сифона и доњи прстен спроводног апарата. Као и на претходним агрегатима, у наставку радова предвиђена је такозвана компактна монтажа турбине, што значи да ће комплетна турбина бити склопљена у монтажnoj хали, а не у турбинској

јами, а затим ће се пренети и фиксирати у турбинску јаму агрегата А4. После тога предстоји монтажа генератора, опреме генераторског напона, система регулације, управљања и заштите. Опрема разводног постројења 110 kV и блок-трансформатор су већ монтирани (за време ревитализације агрегата А3).

Динамика радова на последњем агрегату иста је као и на претходним: 365 календарских дана од почетка до завршетка радова.

Модернизација

Упоредо с ревитализацијом агрегата А4 предстоји ревитализација темељних испуста и наставак радова на ревитализацији сопствене потрошње, тако да ће комплетна рехабилитација и модернизација Хидроелектране „Зворник“ бити завршена најкасније за две и по године.

Поред ревитализације главне електромашинске опреме (агрегата), досад су завршени радови на ревитализацији главног дела хидромеханичке опреме, односно преливних устава.

Сва три агрегата која су досад ревитализована налазе се у комерцијалној употреби. Носилац посла на ревитализацији је „Voith Hydro“, а подизвођачи су углавном домаће фирме: „Гоша Монтажа“, „Елнос“, Институт „Михајило Пупин“ и „Електроремонт“.

Ј. Петковић

■ Почела изградња постројења
за одсумпоровање у ТЕ „Никола Тесла А“

Инвестиција за сигурну будућност

Систем за
одсумпоровање
димних гасова за
четири блока ТЕНТ
А - А3, А4, А5 и А6
омогућиће наставак
рада термоелектране
за најмање 20 година
према строгим
европским еколошким
стандардима

У термоелектрани „Никола Тесла А“ у Обреновцу почела је изградња постројења за одсумпоровање димних гасова, вредног више од 167 милиона евра. Постављању камена темељца присуствовали су Александар Антић, министар рударства и енергетике, Ђунићи Марујама, амбасадор Јапана у Србији, Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, Такема Сакамото, директор Јапанске агенције за међународну сарадњу за Европу и Блиски исток, и Таканори Накамото, потпредседник компаније „Мицубиши Хитачи пауер систем“.

– Ово је значајан дан за будућност „Електропривреде Србије“, као и ТЕНТ, који са својих 1.750 мегавата без сумње представља ослонац енергетског система земље. Посебну пажњу

пружамо одржавању ове електране изграђене седамдесетих година, која данас мора да се прилагођава стандардима ЕУ, посебно у области животне средине. У ТЕНТ-у су урађена три кључна сегмента важна за заштиту животне средине, а то су изградња електрофилтера на свим блоковима, као и смањење азотних оксида, које је спроведено на блоковима А3, А4 и А5. Највећи сегмент који следи је одсумпоровање димних гасова – рекао је Александар Антић, министар рударства и енергетике.

Према његовим речима, изградња тог постројења омогућена је захваљујући влади Јапана и ЈИЦА, који су дали повољан зајам. Домаће компаније обавиће 60 одсто послова у изградњи, а очекивана вредност радова српских фирми је 95,5 милиона евра.

В. д. директора ЕПС-а Милорад Грчић рекао је да ће се систем за одсумпоровање димних гасова градити за четири блока ТЕНТ А - А3, А4, А5 и А6, снаге по око 350 мегавата. Ово постројење омогућиће наставак рада термоелектране у наредних најмање 20 година.

– Пројекат је био у ризику да пропадне, али захваљујући Влади Србије и ангажовању Александра Вучића, председника Србије, оживели смо га и данас започињемо његову реализацију. Покрећемо и обнову блокова А1 и А2 у ТЕНТ-у, који су најстарији, тако да ћемо ове године покренути расписивање тендера. Тај посао ће трајати неколико година, али урадићемо га тако да добијемо блокове који су као потпуно нови, уз повећање снаге у мери у којој је то могуће – рекао је Грчић.

Рок за изградњу постројења за одсумпоровање у ТЕНТ А је 42 месеца, после којег следи гарантни период и пробни рад постројења од 12 месеци. Након изградње овог постројења, ТЕНТ ће се уклопити у захтеве ЕУ, према којима је стандард концентрације SO₂ у димном гасу мањи од 200 милиграма по кубном метру.

– Јапан се некада суочавао с проблемом загађења ваздуха, али је успео да га реши. Било би ми задовољство да српски народ искористи наше знање и технологију које смо стекли из тих искустава – рекао је Ђунићи Марујама, амбасадор Јапана у Србији.

Према речима Такема Сакамотоа, директора Јапанске агенције за међународну сарадњу за Европу и Блиски исток, водеће компаније „Мицубиши Хитачи пауер систем“, „Иточу корпорација“ и „Тепско“ укључене су у овај пројекат и могу да допринесу успеху и омогуће трансфер напредне технологије српским пријатељима за развој капацитета.

– ЈИЦА ће сигурно наставити да пружа опсежну и снажну подршку Србији за одрживи економски развој и јачу билатералну сарадњу. Драго ми је да саопштим да ће ЈИЦА почети ново истраживање у вези са могућом сарадњом у области енергетске ефикасности и обновљиве енергије. ЈИЦА ће спровести ово истраживање из сопственог буџета у сарадњи са Министарством рударства и енергетике – рекао је Сакамото.

P. E.

Еколошки колос

Постројење за одсумпоровање димних гасова у ТЕНТ А биће велико као половина електране. Систем ради тако што се димни гасови пречишћавају помоћу емулзије кречњака у апсорберу, а пречишћен гас иде у димњак. Укупна висина апсорбера са димњаком биће 140 метара, а пречник основе биће 24 метра. Градиће се два апсорбера и сваки ће пречишћавати димне гасове из по два блока. Постојећи димњаци ТЕНТ А неће се више користити. Као споредни производ добијаће се гипс, који се може користити у грађевинарству.

Заједничком борбом до одличних резултата

У данима када је у западном делу „Колубаре“ на коповима било теже да се корача него да се заврши посао, недаће су могле да се превазиђу једино понашањем „сви за једног...”

Током прва два месеца ове године два тамнавска копа, „Западно поље“ и Поље „Г“, подигли су на виши ниво своју сарадњу и максимално се удружили да испуне све производне захтеве. Тешки услови за рад, пре свега због неповољних временских услова, наговештавали су рударима ових угљенокопа да, ако буду гледали само преда се, неће успети да одговоре на постављене задатке. Наравно, реч је о производњи довољних количина квалитетног угља.

Не гледајући шта ко треба, већ шта ко у датом тренутку може, исцрпљујући зимски период завршили су одличним резултатима. Заједничка производња угља од почетка године до краја фебруара износила је 3,05 милиона тона, од чега је Поље „Г“ ископало 1,13 милиона тона. План за овај период је био 2,88 милиона тона.

— Без обзира што је основни циљ Поља „Г“ да поправља квалитет угља са суседног

копа, приоритет су, посебно зими, количине. Уз то, наш багер је, поред висинске, радио и на дубинској страни, где се налази угаљ са прослојцима и његов квалитет не омогућава „поправку“ другог угља. Уз подизање нивоа координације копова око квалитета, било је дана када је „Западно поље“ поправљало квалитет нашег угља — рекао је Бранимир Симић, директор Поља „Г“.

Угаљ са оба копа стиже на исто утоварно место па је главни удар, посебно зими, на сабирне транспортере и Дробилану која подноси највећи терет, с обзиром на то да непрекидно ради како би се постигао континуиран одвоз лигнита. Квалитет угља битан је не само због електране већ и због Дробилане, која стаје ако се у бункерима нађе блато које се зими леди. Зато се, нарочито током падавина, чини све да квалитет лигнита буде задовољавајући. О томе заједно брину надлежни на оба копа, а резултат њиховог труда је да проблема на одвозу угља није било.

— И производња нам се донекле води као заједничка, а ми на крају месеца израчунамо шта је чије. Ово је за нас рударе била веома неповољна зима, са обавезом да дамо велику производњу. Не памтим да смо годинама уназад имали овако тешке услове. Једино је заједнички рад могао дати резултате, јер да је један коп затајио, тешко да би други могао сам да успе и обезбеди потребну количину и квалитет угља. Упућеност на свакодневну сарадњу допринела је да нам његов квалитет у ова два месеца буде знатно изнад просека. Изградио се бољи однос и сарадња између

нас, јер у сваком тренутку се на оба копа знало где су и где ће бити багери на оном другом и шта ће радити у наредним сатима, смени... — задовољан је Горан Томић, директор „Западног поља“.

Зна се да су машине са некадашњег копа „Велики Црљени“ радиле на „Западном пољу“ а тако је било и са трачним транспортерима. Са отварањем Поља „Г“ су враћени, али је делом опрема остала измешана. Осим сарадње око организације рада багера и утовара угља, свакодневно се размењују делови и машине. С обзиром на то да „Западно поље“ нема довољан капацитет радионица, већи део њихове опреме се сервисира у „Металу“, али један део, пре свега погони за транспорте и делови за багере, сервисира се у радионицама „Истока“. Маchine из погона „Помоћне механизације“ су користили заједно, по договору. Како истичу наши саговорници, снажну подршку и ослонац током претходне зиме имали су у колегама из „Помоћне“, без којих би багери били беспомоћни.

Раде као да су један коп и добри резултати ове зиме у тешким условима последица су заједништва. Део су већег система и кажу да ће свима, ако и други буду имали добре резултате, бити лакше да раде. Али оба копа мучи исти проблем — одлазак искусних и прекаљених мајстора у пензију, а на видiku нема замене. Напомињу да је потребно време од три до пет година да од новозапосленог добијете радника који самостално може да ради.

М. Димитријевић

„Црвени аларм“ за здравље запослених

Здравствено стање запослених у РБ „Колубара“ из године у годину све је лошије. Очување здравља радника и чланова њихових породица приоритетан задатак

Помоћ у лечењу радника и чланова њихових породица обезбеђује се кроз рад две организације – Фонда солидарности „Колубара“ и Фонда солидарности синдиката „Површинских копова“.

Током 2018. године Фонду солидарности „Површинских копова“ упућена је 4.731 молба. Одобрено је њих 4.487, док су 244 одбијене због непотпуне медицинске документације или непоштовања правилника.

Анализа овог Фонда показује драстично повећање броја оболелих радника у прошлој години. Посебно брине закључак Управног одбора Фонда да је старосна структура оболелих испод просека, као и да је број малигних обољења алармантан.

– Рад на копу нарушава здравље, тако да после одређеног времена нема радника који је потпуно здрав. Нека обољења настају као директна последица изузетно тешких услова рада на отвореном, где су запослени изложени свим температурним променама, како у летњем тако и у зимском периоду – каже Бранко Станојевић, који је на месту председника УО овог Фонда био од 2005. до краја 2018. године.

За лечење основних болести, операције, дијагностику, помоћ приликом куповине лекова и друге видове социјалне помоћи издвојено је 75,2 милиона динара. Од тога, за новорођену децу је исплаћено 2,6 милиона динара. Породицама умрлих радника

■ Чланови УО Фонда изузетно ангажовани и одговорни на раду

је пружена помоћ у износу од 718.000 динара, односно 388.000, колико је исплаћено за умрлице.

– Морам да нагласим једну веома важну чињеницу, а то је да је ово први пут, од када сам на челу УО Фонда, да је током прошле године забележен већи број рођених него умрлих – изјавио је Станојевић.

Фонд има партнерску сарадњу са ВМА, дијагностичким центрима „Храм“, „Еуродијагностик“ и „СИ Медик“, специјалистичким ординацијама „Интерна“, „Др Синђелић“, „Др Стефановић“, „Др Кузмановић“ и Заводом за ендемску нефропатију Лазаревац. У те институције је током протекле године упућено 274 радника из овог дела „Колубаре“ на различите врсте хируршких интервенција.

Током 2018. године Управни одбор Фонда солидарности „Колубара“ одржао је 24 седнице,

а размотрено је укупно 4.948 молби радника.

Одбијено је 87 молби, док је Управном одбору Фонда солидарности ЕПС-а прослеђен 21 захтев за помоћ, јер је реч о тешким обољењима чије се лечење обавља у иностранству и изискује већа новчана средства.

У новчаном облику одобрена су и исплаћена средства у износу од 50,2 милиона динара. За уплату по приложеним профактурама, а било их је укупно 247, и на основу упута са здравственим центрима са којима оба Фонда имају склопљене уговоре, а било их је укупно 308, исплаћено је 9,4 милиона динара.

Колико је здравствена ситуација алармантна, сведоче подаци да су најчешће подношене молбе за лечење карцинома, који су из године у годину у порасту, затим за лечење срчаних обољења, обољења кичме, дијабетеса, астме, гинеколошких, гастроентеролошких обољења и

обољења жлезда са унутрашњим лучењем. Пружање помоћи деци запослених ишла је у смеру обезбеђивања бањског лечења, куповине инхалатора и ортопедских ципелица. **Р. Лазих**

За прва два месеца ове године 366 молби

Већ за прва два месеца текуће године од стране запослених поднето је 366 молби за помоћ, од чега су издата 133 гарантна писма за дијагностичке центре, а 233 радника су рефундирала своје трошкове лечења. У збиру, укупан износ који смо исплатили је око 11 милиона динара – изјавио је, за наш лист, нови председник УО Фонда солидарности Синдиката Колубаре „Површински копови“ Милош Петровић, који је истакао да се дневно за помоћ обрати између 30 и 50 радника.

Нове машине и возила

Током 2018. године остварено 300.000 мото-сати рада рударско-грађевинске механизације, возила ауто-гараже прешла око пет милиона километара

Период пресељења и прилагођавања погона „Помоћна механизација“ на нову локацију није угрозио раније одличне резултате захваљујући преданом раду и залагању запослених, па је и претходна година завршена успешно. Рударско-грађевинска механизација остварила је 300.000 мото-сати рада, док су возила из ауто-гаража прешла око пет милиона километара, што је у складу са годишњим планом. На одржавању теретних и теренских возила било је више од 3.000 интервенција, а на одржавању путничких возила око 4.250. Када је реч о одржавању тешке механизације, урађено је више од 10.000, од чега је 85 одсто тешких интервенција на самом терену.

– План набавке основних средстава реализован је у целости. Један део опреме је испоручен и укључен у експлоатацију, а остатак се испоручује уговореном динамиком. Набавили смо 42 машине, 19 теретних и 14 теренских возила, чиме смо модернизовали опрему и олакшали рад запосленима – истиче директор „Помоћне механизације“ Александар Миловановић и додаје да је план набавке у оквиру трогодишњег плана пословања, а текућа година је, што се тиче добара, резервних делова и опреме, на нивоу

финансијских средстава реализованих током претходне године.

Највећи део пројекта пресељења погона завршен је још 2017. године и одвијао се упоредо са инфраструктурним радовима на новој локацији. Наш саговорник наглашава да тај пројекат представља једну од највећих инфраструктурних сеоба у историји „Колубаре“. За припрему, отварање и почетак експлоатације угља на површинском копу Поље „Е“, које се налази на простору Барошевца, Зеока и Медошевца, била је потребна изградња комплекса индустријских и инфраструктурних објеката у Барошевцу, који се простиру на површини од око 25 хектара.

С обзиром на величину и комплексност пројекта, како каже Миловановић, наравно уз све текуће обавезе које имају према корисницима, остало је доста недовршених послова, али запослени овог погона ефикасно обављају своје уобичајене послове и превазилазе техничко-технолошке препреке.

– Дозвола за рад бензинске пумпе је стратешки веома важна за наш погон. Покушавамо да добијемо све сагласности од инспекција и министарства како бисмо обезбедили да пумпа почне са радом, што нам је тренутно најважније. Након тога прелазимо на завршетак припреме за пријем осталих објеката. До сада је једино Управна зграда у потпуности завршена и преузета. Све остало је условљено инфраструктурним радовима на измештању пута и реке Пештан – објашњава Миловановић.

Ускоро се очекује пријем булдожерске радионице, актуелни су инфраструктурни радови на прашишту, а након почетка рада пумпе, биће испуњени услови за пресељење возача и цистерни за гориво из Ауто-гараже Зеоке, као и радних јединица за експлоатацију дизалица и експлоатацију машина на точковима. Изградња објеката, где ће све наведене радне јединице добити свој простор и крајње одређиште, пратиће радове на измештању реке Пештан.

Радна јединица за дубинско бушење, која иначе располаже са три бушеће гарнитуре, два трактора, од којих један са гарнитуром за бушење, цистерном за воду и покретном кућицом, магацином са резервним деловима, већ је на новој локацији „Стакленик“.

Код објеката Ауто-гараже Зеоке ситуација је нешто комплекснија због кашњења са експропријацијом. Планирано је да један део механизације и запослених пређе у Ауто-гаражу Тамнава, док ће други бити распоређени у Ауто-гаражу у Рудовцима.

Т. Крупниковић

Агрегатне замене

Према Миловановићевим речима, због недовољног броја запослених појединих профила у Служби одржавања, током 2018. године промењен је систем одржавања, што значи да су се определили за агрегатне замене. Овај систем рада је дао одличне резултате, како економске, тако и техничке, који се огледају у поузданости рада машина и мањем броју застоја.

Циљ је обезбедити више делова за ремонте

Тренутно актуелне инвестиционе оправке Другог БТО система на Пољу „Д“ и БТО система на Пољу „Г“ на колубарским коповима, као и ремонти опреме за копове у Костолцу

Приоритетна активност запослених у Погону за производњу „Метала“ тренутно је инвестициона оправка производне опреме два система за откривање и одлагање јаловине у РБ „Колубара“. Актуелни су ремонти Другог БТО система на Пољу „Д“ и БТО система на Пољу „Г“. Упоредо са овим активностима, стандардно се израђују резервни делови за превентивно и текуће одржавање рударске опреме.

Директор производње „Метала“ Милан Тимотијевић каже да је први циљ пре почетка сваког ремонта припрема што више резервних делова, који ће бити замењени с обзиром на стање опреме. Најобимније активности су на транспорту справа, које треба да се припреме да обезбеде погонску спремност.

У току је ремонт Другог БТО система на Пољу „Д“. За роторни багер „глодар 4“ припремљена је челична конструкција за реконструкцију међузидна на уклештењу радног точка.

– То је озбиљан посао на терену, а неопходно је што хитније направити међузид, којим би се деформисано уклештење довело у исправно стање. Успели смо у тросменском раду да направимо носаче, који су транспортовани и уграђени – истакао је наш саговорник.

Према његовим речима, комплетно је регенерисан радни

■ Припремање у радионици за монтажу

точак: обновљени су стубови и венци, поправљени сви варови који су били оштећени, наварене и обрађене ушке. Радни точак већ је транспортован и у плану су његова уградња и подизање. Затим следи уградња редуктора радног точка, који је у протеклом периоду ревитализован.

– Имали смо сложен захтев на ревитализацији редуктора, али успешно смо завршили посао. Редуктор је спакован, пуштен у рад и припрема се транспорт – рекао је Тимотијевић.

Говорећи о инвестиционој оправци на багеру „глодар 1“ на Пољу „Г“, Тимотијевић наглашава да је било сличних проблема са стањем челичне конструкције

на уклештењу радног точка, као и на „глодару 4“ на Пољу „Д“. Направљен је комплетан носач тог међузидна, а на „бандвагену 2“ замењен је левак, који је комплетно направљен у радионици.

– Следећа инвестициона оправка је планирана на багеру „глодар 3“ на Пољу „Д“, на коме је предвиђена замена куглбана. Очекујемо дефектажне листе како бисмо могли да почнемо са припремама за израду резервних делова за овај ремонт – најавио је наш саговорник.

Осим ремонта на производној опреми РБ „Колубара“, радници „Метала“ у претходном периоду били су ангажовани на ремонтима

на ПК „Дрмно“ у Костолцу, који су обухватили регенерацију сегмената радних елемената челичне конструкције багера ведричара. Сви елементи су довезени у радионицу „Метала“ на обраду.

Такође, група радника „Метала“ тренутно у „Костолцу“ ради на ревитализацији куглбана на багеру „Srs 2000/28“.

– То је хитна активност узрокована оштећењима, која се јављају на куглбану. Наши радници су најпре извршили његово задизање и припрему, а потом смо санирали похабане сегменте. Очекујемо да ће тај посао врло брзо бити завршен како би багер наставио са радом до трајне замене и уградње новог куглбана – нагласио је Тимотијевић и додао да „Метал“ улаже максималне напоре како би се што боље припремио за ремонте и произвео што више резервних делова за замену.

У Погону за производњу „Метала“ најављују да ће у наредном периоду пристићи доста материјала, биће започети послови по приоритетима и благовремене припреме како би се инвестиционе оправке обавиле у што краћем времену.

М. Миљковић

Увек спремни за нове изазове

После успешно обновљеног редуктора радног точка багера „Srs 2000“ у „Колубари“, и колеге из „Костолца“ указале су поверење искусним мајсторима „Метала“ и препустили им још један захтеван посао.

У питању је регенерација редуктора њиховог највећег багера „Srs2000“. Реч је о склопу огромних димензија и тежине, за који је био неопходан специфичан транспорт. Како Тимотијевић наглашава, то је за „Метал“ референтан посао и очекује се да ће монтажа бити завршена у наредних месец дана.

Погонске станице у

Ми смо ипак заштићене, жене не иду на вулканизацију, рукање, не вучемо каблове. Неки пут ми је лако, понекад не, будем мокра до голе коже, некад је хладно, али тако је, како је – говори Јагода. Њене колегинице Милица и Верица слажу се да је посао веома одговоран и да тражи максималну концентрисаност

Зашто колега, интересовало нас је, а њен одговор је јасан:
– Ако си добар са колегама, онда сви дођу да помогну, не треба ни да их зовеш, а ако ниси, лопату у руке и бори се сам. Ипак, једну ствар морамо истаћи, ми смо ипак заштићене, жене не иду на вулканизацију, рукање, не вучемо каблове. Неки пут ми је лако, понекад не, будем мокра до голе коже, некад је хладно, али тако је, како је – тврди Јагода уз објашњење да је њен посао да води рачуна о свему, да мора да види и чује сваку промену у кретању траке. Како каже, мора да буде и помоћни радник и руковацац и електричар.
– Неопходно је да познајеш посао одлично, мора се знати за који квар кога позвати. Ја сам знала где долазим и шта ме чека, тако да ми није требало много

времена да савладам основе. Ипак овај посао се стално учи, деси ми се и сада, после толико година рада, да се сусретнем први пут са специфичним кваром – прича Јагода и брзо реагује на звоно телефона, уз додатно објашњење да је основно средство комуникације управо телефон, односно веза са диспечерима од којих зависи сваки ток. То значи да се сваки проблем и промена најпре јавља диспечеру, а потом и другим надлежнима.
С обзиром на рад у смени, а жене као жене, увек имају и онај други посао, који их чека код куће, интересовало нас је како све постиже.
– Врло лако, мрзим прву смену из дна душе, зато што морам да пораним, што не волим никако. И зато ми увек пред прву смену

■ Јагода Ћурђевић

Жена данашњице можда је наупосленија икад. На њој је да се оствари и приватно и професионално, што је, мора се признати, и те како захтевно. Малтене, не постоји професија у којој се жена није остварила. Рударство, као типичан „мушки посао“, наравно није изузетак. То управо доказују жене Рударског басена „Колубара“ запослене у директној производњи угља на колубарским коповима.

Јунакиње ове наше приче су припаднице лепшег пола које раде на највећем копу „Колубаре“, Пољу „Д“.

Једна од њих је Јагода Ћурђевић, која на БТУ систему рукује погонском станицом Ц8. Иза ње је 25 година радног стажа (са бенефицијом). Интересантно је да је пре овог посла, који обавља читаву деценију, радила најпре четири године као помоћни радник, а потом је осам година била електричар за траке у радионици.

На питање да ли је овај посао тежак, Јагода каже:

– Како када, зависи од времена, услова рада, али и колега.

■ Милица Ивковић

није добро, а у трећу дођем са апетитом. Осветљено је, тихо, мирно, ту су бараке. Не смета ми ништа, волим свој посао и осећам се корисном – изричита је Јагода.

Само десетак корака даље, насупрот ове, налази се погонска станица БТС система Ц9 којом недавно рукује Милица Ивковић.

– До сада сам радила на станици Ц10, а овде сам два месеца. Иако је принцип исти, било ми је потребно времена да се привикнем. Радим од првог дана у смени, у својој струци, завршила сам рударски пети степен. Са годину и три месеца стажа још увек сам почетник. Обучавала сам се три месеца, али и даље упознајем посао. Треба много времена и стажа да протекне за то – сматра Милица уз констатацију да је посао некада напоран, а некада није.

– Водим рачуна да не дође до затрпавања бункера, да не побегне трака, нешто се не запали, не

У СИГУРНИМ РУКАМА

дође до проклизавања, што се може десити када пада киша. Онда изађем напоље, бацим мало ризле, у суштини, није превише напорно. Одговорност је велика с обзиром на то да одговараш за нечије животе, али када се навикнеш, није тешко. За мене није – каже Милица уз тврдњу да је и њој, као и колегиници, рад у првој смени најтеже пада, а у трећој најлакше.

Наша саговорница наглашава да се на посао мора доћи потпуно одморан и концентрисан. Како истиче, нарочито у овом тренутку када је у смени мало радника па свако мора стопостотно да се концентрише да не би дошло до неког застоја. Управо због недовољног броја радника, радна дисциплина је на највишем могућем нивоу, нема изостајања, строго се поштује ред одмора.

На питање да ли је другачији однос колега према њој као жени на „мушком послу“ изричито негира.

– Можда негде има разлике, овде не. Али некако сам и ја сама у животу увек тежила ка, рецимо „мушким занимањима“. Тренирала сам фудбал 15 година, добровољно служила војску, конкурисала као гардиста на Топчидеру и ту сам радила две године. После 12 година указала ми се прилика да радим овде, у својој основној струци, и наравно, како је плата два пута већа, одмах сам пристала и ево, сада сам овде – прича Милица додајући да је за њу ово нормалан посао као и сваки други.

– Овај рударски посао тражи да пазиш, дођеш спреман на посао и то је то. Има ту и чишћења, одржавања деоница, кише, снега, али на крају крајева, навикне се човек на све.

А до наше следеће саговорнице морали смо да

путујемо. У шали нам рекоше да је позиција Ц10, последње погонске станице БТС система, попут Кнез Михаилове улице у Београду, сви туда кад-тад прођу, док се поглед пружа на пут и ка Аранђеловцу, али и Лазаревцу. Руководилац је Верица Спасић која је на овом месту већ деценију.

Како нам је испричала, овде се нашла по изласку интерног конкурса пре десет година, када је женама понуђена могућност преласка на рад на погонским станицама. С обзиром на то да је претходно радила у магацину, на радном месту издаваоца материјала, а мајка је два студента, решење руководаца свакако је погодовало због веће плате и сигурнијег радног места, тако да се одлучила на прелазак.

– Нисам се покајала јер не бих могла да издвојим ништа

превише тешко у мом послу. Године су прошле, навикла сам се, па ми, искрено, ништа и не пада напорно. Можда мало док сам била на претходној станици Ц9 чишћење деоница, нарочито у зимском периоду када затрпа, али то је такав посао – сматра Верица уз примедбу да се на овој станици чисте само лимови, што се обавља у првој и другој смени. Особеност ове станице на којој сада ради је чињеница да, пошто са ње угаљ иде у Сепарацију, директно комуницира и колегама у Сепарацији и са диспечарима система.

– А рад у смени, па добро, издржи се. Мора постојати разумевање породице, јер да је услед велике одговорности неопходан одмор. Нарочито за трећу смену. Најкритичније је када дођу „фамозна“ четири сата. Имаш ти пола сата паузе, али ноћ је ноћ. Нисам имала никада проблема у раду, нити се неко нашалио зашто као жена радим овај посао, колеге су коректне, јер смо сви на истом задатку, да омогућимо што бољу и квалитетнију производњу и, наравно, сигуран транспорт – закључила је Верица Спасић.

Д. Весковић

■ Верица Спасић

Десет жена на угљеним системима

На површинском копу Поље „Д“, на два угљена система, БТУ и БТС, запослено је десет жена. Распооређене су на погонским станицама система, дакле директно у производњи угља. Опште је познато колико је значајно њихово залагање, не само за неометани рад система већ и да својом одговорношћу и посвећености послу које обављају доприносе укупној производњи угља. Отуда се њихов третман и не разликује од сваког рудара. Наравно, Осми март као празник жена није прошао без честитки и пажње мушких колега, али је једно сигурно – њих се колеге не сећају само током празника, већ су поштовање и колегијалност присутни сваког дана.

Мајстори прања обезбеђују чист угаљ

Смена „Ц“ на пралишту

Мокра сепарација 365 дана у години, у три смене, пуна 24 сата, припрема лигнит за сушење и млевење. Упркос сложеним условима, задовољни су својим послом јер у овом погону владају слога, прецизност и посвећеност послу, па је и атмосфера много светлија од тога како изгледа на први поглед

Далеко од наших очију, у облацима прашине и црнилу угља, радници Мокре сепарације у „Преради“ свакодневно припремају колубарски лигнит за сушење и млевење. У овом погону се, на два истоварна места, прима равни угаљ допремљен са копа. Из прихватних бункера, у које стаје по 200 тона, угаљ се извлачи чланкастим транспортерима, а потом, тракама одлази на дробљење, па на прање.

У жељи да сазнамо на који начин се одваја јаловина од угља, заједно са старешином смене одлазимо до зграде у којој од буке и вибрација све подрхтава. Док се пењемо степеницама на платформу висине 22 метра, Иван Панић, старешина смене, показује нам читав систем пумпи и цевовода, констатујући да је најбитнија исправност погона, о чему се старају непосредни извршиоци непрестаним обиласком и контролом погона.

– Радимо по сменама, и викендом и празницима, што значи да се угаљ сепарише непрекидно 24 сата. У свакој смени је распоређено по 28 запослених. Недостаје нам још радника, а само захваљујући прерасподели посла успевамо да одговоримо свим захтевима. Зато је уобичајено да један радник, уз своје редовне обавезе „покрива“ још неколико послова – каже Панић и посебно истиче да се сви планови испуњавају захваљујући способности и одговорности радника.

У диспечерском центру, такозваном пипитеру, где су се за ову прилику окупили наши саговорници, није требало дуго да посматрамо њихов рад и закључимо да им током осам сати, колико траје смена, нема предаха. Једина дама међу њима, диспечерка Снежана Радовановић, објашњава да се овде

даноноћно сливају све информације о стању у погону.

– Посао који радим није физички напоран, али је захтеван у том смислу што морам да будем максимално концентрисана и прецизна свих осам сати у току смене. У сваком тренутку морам да имам информације о стању у погону, тако да сам на сталној вези са колегама из Мокре сепарације, координације, као и колегама из Сушаре – каже Снежана, за којом је 36 година радног стажа.

Драгана Симића и Николу Матејића, руководе сепарирања, с разлогом називају мајсторима прања. Од њихове умешности зависи како ће угаљ бити одвојен од осталих примеса. Потребно је направити одређену густину течности како јаловина не би отишла у угаљ.

– Да би се квалитетно одвајала јаловина од угља, пројектована тежина воде и кварцног песка треба да буде 1.300 грама по децилитру кубном. Јаловина, чија је специфична тежина већа од специфичне тежине суспензије, пада на дно и одлази својим путевима на одлагалиште, док угаљ, као лакши од те пројектоване средине, одлази на спирање, а затим на сушење, где се као финални производ добија сушени угаљ – каже Драган, који има 35 година стажа.

Мајсторском оку је довољно да запази квалитет угља који излази, па да одмах може

да реагује. Зато су нужна честа мерења односа воде и песка на контролној ваги.

– Више пута у току смене, ручно, из праоника кантицом узимамо узорак и меримо густину течности. Ако је густина мања од потребне, додаје се песок из резервоара. У случају да је густина већа од пројектоване, онда разређујемо суспензију водом пошто не би смело да се деси да јаловина оде у Сушару заједно са угљем. Наравно, имамо довољно радног искуства и визуелних могућности да по боји јаловине и откапавању течности проценимо кад треба да реагујемо – објашњава наш саговорник.

Никола Матејић, помоћник руковоца сепарирања, каже да тежина њиховог посла највише зависи од квалитета угља.

– Посао који радимо захтева непрестану концентрацију, будност и одговорност јер би једна наша грешка могла да буде веома скупа – каже Никола.

Да би се процес прања угља олакшао, веома је битно редовно одржавање и чишћење решета и праоника. Што су чистија решета, у погону има мање одсева. За те послове су задужени Богдан Степановић, Велимир Радовановић и Милош Мијаиловић, руковоци трачних транспортера.

Пословођа Милован Блажић је стекао велико радно искуство и знање радећи четири деценије у Мокрој сепарацији, обављајући разне послове, што му даје за право да, као најмеродавнији, опише услове рада у погону.

– Потешкоћа има и у летњем и у зимском периоду. Слабе тачке погона су услови рада, прашина која се шири из класирнице од које се понекад и не видимо. На згради недостаје доста прозора, лети је неснасна врућина, људи раде на промаји мокри и знојави. У зимском периоду је веома хладно, угаљ и траке заледе, па их отапамо помоћу соли и бакљи – каже Блажић, предлажући неколико могућности за побољшање услова рада. Пре свега, каже, неопходно је застакљивање, помогла би уградња калорифера на мостовима да траке не би ледиле, као и вентилатора да би се смањила прашина бар за 50 одсто.

– У погону не сме да буде застоја. Мој посао подразумева да на самом почетку смене детаљно контролишем погон и омогућим безбедне услове и организацију посла – наглашава Блажић.

Упркос сложеним условима, наш саговорник каже да је задовољан послом јер у овом погону владају слога, прецизност и посвећеност послу, па је и атмосфера у суштини много светлија од тога како изгледа на први поглед.

Заједно са старешином смене одлазимо до кабине утовара просева за Термоелектрану „Колубара“, у којој затичемо руковоце утовара Дејана Симића, Жељка Гајића и Биљану Ранковић, руковоца компресорског постројења.

– Наш задатак је да празнимо бункере просева како не би стао погон. Имамо три

бункера чију запуњеност пратимо помоћу сонди, подижемо сипку, празнимо бункер посматрајући количину кроз окно. Када се напуне, дајемо возовима светлосни сигнал и тако завршавамо пуњење вагона који одлазе за Термоелектрану „Колубара“.

Посета запосленима на пралишту и утовару угља се завршила, али не и смена коју смо напустили. Оставили смо наше саговорнике да раде своје одговорне послове, потребне да би радови били ефикасни и све беспрекорно функционисало.

Т. Симић

Резултат – чист лигнит

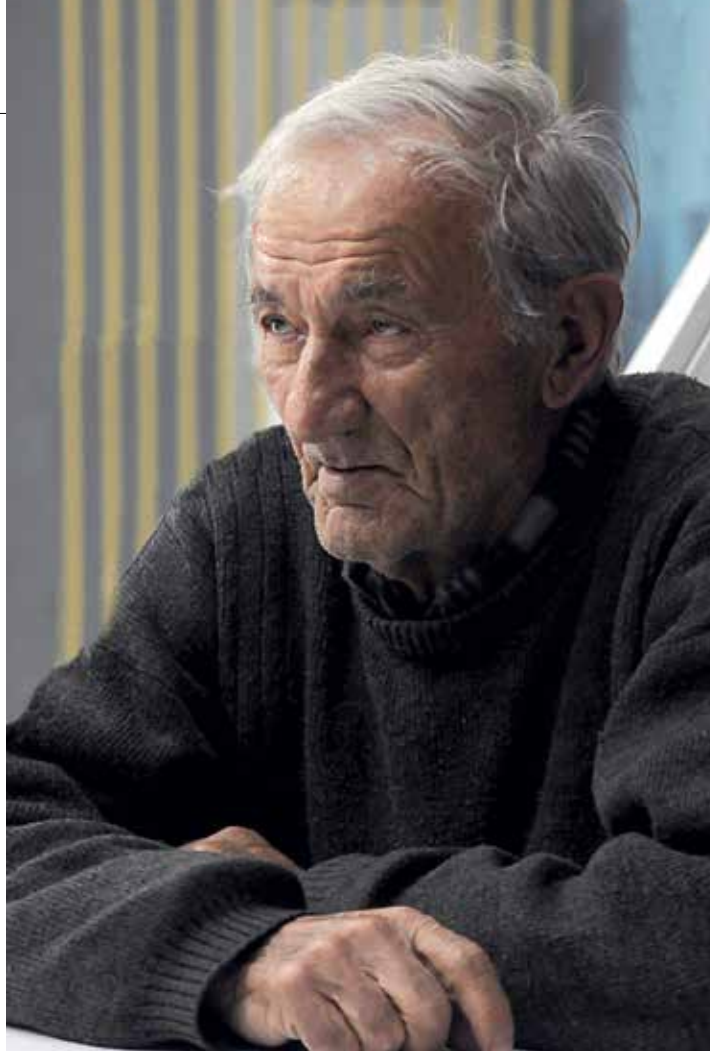
Задатак погона за сепарацију, такозваног пралишта, јесте да обезбеди чист угаљ, који је претходно третиран гравитацијском концентрацијом у тешкој средини, где се у суспензији воде и кварцног песка врши одвајање јаловине од угља. Опрани угаљ се затим испоручује Сушари за процес сушења угља, док се ситна класа дистрибуира према термоелектранама. Јаловина, као нуспроизвод који настаје након прања сировог угља, системом трака се допрема у бункер јаловине, одакле се индустријском жичаром, односно вагонетима, допрема на одлагалиште јаловине које се налази у непосредној близини – објашњава специфичност рада погона Иван Панић.

Детаљи из погона Мокра сепарација

Ударничка авантура доктора за багере

■ Гроздан Ивановић

Машински техничар из Лазаревца био је део тима од 14 југословенских стручњака, који је у оквиру међународне помоћи Влада старе Југославије 1977. године упутила у ову предивну, али за живот врло опасну афричку државу

Сигурно су те 1983. године многи завидели машинском техничару Гроздану Ивановићу (78) из Лазаревца, када је као најбољи радник у старој Југи добио Првомајску награду. Сва је прилика да ту љубомору није изазвала само огромна популарност коју је у то време стекао пошто његов лик и дело данима нису силазили са насловница свих тадашњих новина. Нити то што му је награду уручио главом и брадом Раиф Диздаревић лично, тадашњи председник Скупштине СФРЈ, који је, неку годину касније аванзовао чак до места шефа државе.

Поред друштвеног престижа, једно од најзначајнијих државних признања доносило је награђеним трудбеницима самоуправљачима, како су у јавности популарно названи добитници, и позамашну своту новца. Тако да је друг Диздаревић, поред дипломе и

месингане благо посребрене статуе тешке готово четири килограма, ударнику Гроздану свечано уручио и коверат. У њему се, претворено у ондашње немачке новчанице, налазило примамљивих 7.000 марака!

Шалу на страну, Првомајска награда била је у то време највеће друштвено признање које је у „најрадничкијој“ земљи на свету један обичан радник могао да заслужи. Награда је додељивана сваке године, а оштри критеријуми којима се руководио жири приликом одређивања лауреата били су гаранција да ће бели коверти увек стићи у праве руке.

У случају Ивановића жири за доделу награде није имао никаквих дилема. Он се као радник „Колубара-Метала“ истакао својим дугогодишњим радом на поправци и монтажи великих багера. За њега, као једног од најбољих „Крупових“ курсиста, знало се и ван граница отаџбине. Поред неспорних мајсторских квалитетета, жири је засигурно имао у виду и један његов необичан пословни ангажман, када се, под покровитељством југословенске Владе 1977. године, обрео у Народној Републици Анголи.

Са још двојцом колега из „Колубаре“ био је део тима од 14 југословенских стручњака, који су у оквиру међународне помоћи упућени у ову афричку државу. Њихов задатак је био да обиђу све руднике и предложе мере за поновно покретање производње. Испоставиће се да то уопште није био лак посао, а шестомесечни обилазак рудника претворио се у праву малу авантуру.

– Ангола је предивно, али и веома незгодно место за живот, посебно у то време када је тамо беснео грађански рат. Опасности су вребале са свих страна. Само гутљај воде са погрешног извора могао је да вас кошта живота. Тада сам први пут чуо за амебе. Нека ситна створења, што се не виде голим оком и живе у води. Кад их прогуташ, могу да те поједу изнутра –

Грађански рат трајао 41 годину

Ангола је бивша португалска колонија, која је независност стекла 1975. године у рату који је трајао 14 година. Ипак, са мањим прекидима, грађански рат, који је према проценама однео око 1.500.000 живота, трајао је све до 2002. године. Југословенска Влада је 1977. године, на позив тадашњег председника Анголе Агостина Нета, послала стручњаке у ову земљу. У овом стручном тиму се нашао и Гроздан Ивановић. Ова афричка држава излази на Атлантски океан и има велика природна богатства, међу којима су најзначајнији нафта и дијаманти.

присећа се некадашњи најбољи југословенски неимар.

Разорена, прво ратом за независност, а потом и племенским сукобима за политичку превласт у земљи, привреда Анголе била је на издасају. Производња дијаманата, нафте и гвожђа, готово је у потпуности стала. Скоро сви рудници били су напуштени и зарасли у коров.

Још увек активно ради

Гроздан Ивановић је кратко време радио на пословима подземне експлоатације у јами „Јунковац“, да би 1967. године прешао у „Колубара-Метал“. Последњих 15 година пре одласка у пензију, 2001. године, радио је на месту шефа радионице за поправку багера. Прошао је све обуке у немачком „Круп“ и за њега још увек важи да је један од најбољих познавалаца великих роторних багера „глодара“ у региону. Због свог великог знања и искуства још увек активно ради на решавању проблема везаних за ове велике машине у српским, али и у рудницима земаља у региону.

– Из неког необјашњивог разлога отровне змије и огромне паукове привлачила је корозија, па су се ова опасна створења најрадије гнездила у напуштеним рудницима, на зарђалим металним конструкцијама. Због тога је сваки улазак у рудник представљао ризик опасан по живот. Само један ујед био је довољан да се, преко реда и на брзину, стигне Богу на истину – прича Гроздан.

Поред природних недаћа, опасност је претила и од припадника непријатељски расположених племена. Кад нису ратовали једни против других, ловили су, кријући се у шумама, па их је било готово немогуће видети. Само једном су имали прилику да их посматрају док су, занесени ловом, јурили рањено бодљикаво прасе, иначе локални гурмански специјалитет.

– Били смо уверени да су те мале закривљене стреле потпуно безопасне и да ће племе тог дана засигурно остати без вечере. Грдно смо се преварили јер је учинак њиховог примитивног оружја био стопроцентан. Касније смо сазнали да се врхови стрела пре поласка у лов умачу у неки течан отров домаће производње, тако да је било довољно да стрела само огребе жртву и она после тога није имала никакве шансе да преживи – објашњава Гроздан, додајући како су од тада

■ Повеља рада

озбиљно страховали да би нека од тих малих, отровних, неугледних стрелица случајно могла залутати и у њиховом правцу.

Било је и комичних сцена, посебно са групом наоружаних војника, која је била задужена за безбедност Грозданове дружине. Врло брзо је постало више него очигледно да су слабо обучени.

– Испадали су им шаржери, остављали су муницију за собом. Држали су шмајсере тако неспретно да смо имали осећај како смо им стално на нишану. Испоставило се да су нам наши чувари у ствари били највећа претња. Убрзо смо их пустили, а машинке узели у своје руке – говори један од најбољих радника старе Југе.

Поред свих недаћа с којима су се сусретали, свакодневним плъсковима, несносном влагом, хордама знатижељних и досадних мајмуна, недостатком пијаће воде и ратоборним племенима, Гроздану је авантура ипак остала у најлепшем сећању.

– Купали смо се у Атлантском океану, возили циповима по непрегледној пустињи Намиб. Тамо сам први пут пробао манго и та воћка уопште није лоша. Подсећа на нашу дињу. Само је мало слађи – задовољно Гроздан закључује причу о свом путовању у Анголу.

Д. Ђорђевић

■ Двадесет година сарадње Сектора за АОП и материјалног књиговодства

Стари програм одлази у историју

Крајем фебруара у канцеларијама материјалног књиговодства у Вреоцима уприличен је заједнички доручак поводом обележавања 20 година успешне сарадње Сектора за аутоматску обраду података и материјалног књиговодства.

Наиме, пре две деценије је пуштен у рад програм за вођење евиденције материјалног књиговодства, који је тада представљао

огроман искорак с обзиром на то што је у пракси променио дотадашњи начин рада. Тај програм је омогућио да унос података у електронској форми врше директно књиговође материјалног књиговодства, а не запослени Сектора за аутоматску обраду података, како је раније рађено.

Крајем деведесетих програм је направила Мирјана Зечевић, водећи пројектант задужен за материјално књиговодство у Сектору

за аутоматску обраду података. Приликом обележавања јубилеја, креаторка програма је навела да ће овај програм радити до увођења САП-а као нове савремене генерације програма, те је ова годишњица била добар повод да се окупе запослени који су радили у том програму како би фотографијом овековечили успешну сарадњу пре одласка програма у историју.

М. Р.

Уметност је и у трагу рударских чизама

Техника по којој је, једно време, био препознатљив у јавности јесте - кафа на платну или такозвана art coffee. О уметнику и његовој техници су писали и сви дневни листови у земљи

Од експериментисања и сликања кафом у просторијама Радио „Пруге“ у Лајковцу, где је радио као техничар, до изложене слике „Дан Д 2012“ у музеју Halle Sen Pjer у Паризу 2017. године, Драган Гагац Јовановић, помоћни радник у „Колубари“, прешао је дуг пут како би оставио траг и изразио своју аутентичност. Међутим, за њега је то тек почетак.

– Сликаћу докле год у мени буде страсти и докле год будем имао шта да кажем кроз своје радове. У сликарству сам пронашао смисао свог постојања и начин да оставим траг за собом, а након изложбе у Паризу почели су озбиљно да ме схватају – каже Гагац и упознаје нас са почецима сликања:

– Ишао сам у средњу техничку школу, смер Електричар аутоматике, а волео сам да сликам на часовима ликовног. Наставник ме је хвалио и звао ме уметник, али нисам мислио да ће то бити мој позив. У војсци сам упознао једног занимљивог момка, који је завршио школу стрипа и радио је цртеже за стрипове. Било ми је занимљиво да га посматрам док црта и онда сам и ја пожелио да сликам.

Тако се 1997. године, инспирисан радовима друга из војске, пријавио у школу сликања, организовану у Културном центру у Лајковцу, али када је видео да има талентованијих од њега, посумњао је у себе и запитао се шта он ту тражи. Упркос томе, није могао да престане да слика.

Десет година касније, опет се пријавио у исту школу цртања. Стално га је наговорила унутрашња потреба да се изрази, јер за њега свака слика или цртеж причају неку причу.

– Схватио сам да мој највећи квалитет излази управо када сам у креативном расположењу, док сликам, јер на тај начин тражим себе, своју сврху постојања. У мојим радовима има религије, али сам инспирисан и пећинском и афричком уметношћу – објаснио нам је саговорник.

Драган најчешће не стиже да именује своје радове јер, како каже, нема времена да анализира оно што је створио покретима своје руке.

■ Драган Гагац Јовановић

Тренутно му је највећи изазов да пронађе свој стил, а то је најтеже за сваког уметника, јер је већ све виђено и шта год ново да се направи, подсећа на нечији рад.

Експериментисао је са различитим материјалима и подлогама за рад. Техника по којој је, једно време, био препознатљив у јавности јесте - кафа на платну или такозвана art coffee. О уметнику и његовој техници су писали и сви дневни листови у земљи.

– Пили смо кафу на послу у радију, на столу је био неки стари календар и ја сам кашичицом захватио део талог кафе и пробао да нацртам нешто на том календару. Свидело ми се како то изгледа. Месец дана сам истраживао како да та кафа буде постојана на платну и да не спада и на крају сам успео у томе. Радио сам на мокром платну, као што су рађене иконе у манастирима – поделио је са нама тајну технике Јовановић.

На питање колико је потребно шољица кафе за једну слику, Гагац нам је кроз смешак рекао да то не зна тачно, али да се свакако у радију пило доста кафе. Престао је да ради са талогом кафе јер није био сигуран шта би ту време могло да учини, тако да сад више ради класичним сликарским техникама, акрилним и уљаним бојама.

До сада укупно има око 300 радова. Учествовао је на више од 30 колективних а имао је и три самосталне изложбе. Прва изложба одржана је у Лазаревцу 2011. године у галерији „Симонида“, друга у Лајковцу 2012. године под називом „Дан Д“, а трећа на Убу, у галерији „Свети Лука“ 2014. године. Члан је удружења Арт Брут Србија.

– Ако бих бирао, излагао бих само у музејима и галеријама, не у дневним боравцима. Имам радове који би могли бити у било којој приватној колекцији, али они купују од већ афирмисаних сликара. Продао сам неколико слика, али не могу да их прежалим, као да ми фали део мене, јер ми продаја никада није била циљ. И те слике сам продао у тренуцима када нисам имао посао – истиче Гагац.

Можда је његовим колегама и необично да га док раде у припремним радовима на копу „Тамнава-Западно поље“ посматрају као уметника или некога ко излаже у престоници сликарства, али од нечега мора да се живи.

Без обзира на тешке услове за рад, Драган осликава свакодневно своју стварност, као и радничке шлемове за своје колеге, у шта смо се уверили када смо га посетили на радном месту.

М. Мијаљевић

Подршка развоју пољопривреде

У 2018. години у развој пољопривреде на територији општине Лазаревац уложено више од 42 милиона динара из различитих фондова

Улагања у развој пољопривреде у лазаревачкој општини доживела су значајан раст у последње две године, што је резултат низа активности које се предузимају у Градској општини Лазаревац. Током прошле године отворене су Канцеларија за пољопривреду и Матична служба, са циљем да се пољопривредним произвођачима омогући бржи и једноставнији приступ подстицајним средствима која се нуде на општинском, градском и републичком нивоу. Председник Савета за пољопривреду ГО Лазаревац Александар Ракић очекује да ће и 2019. бити успешна као 2018. година.

– Савет за пољопривреду је ове године за своје активности добио пет милиона динара из буџета ГО Лазаревац. Са овим средствима успели смо да покријемо потребе Матичне службе, обезбедимо рад Канцеларије за пољопривреду и делом рад противградних стрелаца, као и да набавимо сертификовани садни материјал воћа. Очекујемо да, као и прошле године, ребалансом буџета који ће бити половином 2019, добијемо још додатних средстава којима бисмо могли да покријемо и трошкове за друге планиране делатности – каже Ракић.

Активности за 2019. годину су већ почеле. Конкурс везан за набавку сертификованог садног материјала је завршен. Канцеларија за пољопривреду увелико ради, као и Матична служба, и обе су се показале као веома добри пројекти.

Ракић истиче да је најбитније то што су задовољни пољопривредни произвођачи и носиоци газдинстава, поготово када су у питању општински, али и градски подстицаји, с обзиром на знатно олакшан приступ фондовима.

– Да би учествовали у подстицајима Града Београда, заинтересовани више не морају да подносе документацију у Београду, већ све смернице, инструкције и савете добијају у Канцеларији за пољопривреду. Овде добијају информацију о документацији потребној за поједине конкурсе, контролише се исправност те документације, а онда шаље за Београд. Веома смо задовољни активностима и постигнутим резултатима. Циљ нам је, између осталог, да подржимо што већи број младих у

■ Ненад Бачанац и Александар Ракић

пољопривредној производњи. Све активности и конкурсе у 2018. години успешно смо спровели и надамо се да ће и 2019. година бити исто тако успешна – рекао је Ракић.

Он додаје да је и поред тога што су људи у почетку били скептични према јавним конкурсима са понудом подстицајних средстава за пољопривредну производњу, данас након две године рада на терену нема ниједног села у лазаревачкој општини где бар 10 домаћинстава није остварило неки вид подстицаја.

Ненад Бачанац, члан Већа ГО Лазаревац задужен за област пољопривреде, истиче да је током прошле године из буџета опредељено 7,5 милиона динара за ове намене, а на територији општине Лазаревац укупно је инвестирано више од 42 милиона динара.

– Подстицаје је остварило више од 330 пољопривредних домаћинстава, што је првенствено резултат рада Канцеларије и доказ оправданости нашег улагања у њено формирање. Поређења ради, 2017. године 60 пољопривредних домаћинстава остварило је подстицаје Града, а у прошлој години 160. Веома је битно што је Скупштина ГО Лазаревац 2018. године усвојила Стратегију развоја пољопривреде, коју су припремили стручњаци Пољопривредног факултета. Тиме смо добили кривни документ, који даје смернице и оправдава инвестирања у пољопривреду. Захваљујући томе што се озбиљно бавимо пољопривредом, од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде добили смо минерално ђубриво које смо потпуно бесповратно поделили на

више од 100 пољопривредних газдинстава у области воћарства, које нам је једна од приоритетних грана, поред пчеларства и сточарства – објашњава Бачанац.

Осим за рад Канцеларије за пољопривреду, финансијска средства општинског буџета опредељена су и за рад Матичне службе. Она је основана за пољопривредна газдинства која се баве овчарством, у циљу лакшег остваривања подстицаја од 7.000 динара по грлу из републичких фондова. Током 2017. године увезено је око 120 приплодних грла оваца, а већ наредне године њихов број је достигао око 350. Пратећи индекс јагњења и њихову прогресију развоја, Бачанац истиче да се ускоро очекује око 600 грла приплодног подмлатка.

– Више од три деценије ГО Лазаревац није успела да формира Матичну службу у овчарству, која је доста захтевна. Због свега наведеног, сматрамо да је 2018. година била веома успешна за развој пољопривреде и сигурни смо да ћемо и током ове године остварити бројне видове подстицаја – рекао је Бачанац.

М. Радосављевић

СМС сервис

Сви заинтересовани који се баве пољопривредом у општини Лазаревац могу да се пријаве на новоформиран СМС сервис, позивом на број Канцеларије за пољопривреду 011/8126-991 и на тај начин да се укључе у предстојеће активности.

У марту две премијере

Више од 60 премијерних представа за десет година постојања. „Наши преци, једите са нама“ и „О(п)станак“ премијерно пред публиком у марту

Лазаревачки Пулс театар, једно од најмлађих позоришта у земљи, 13. фебруара прославило је деценију постојања и успешног рада. Вишегодишњим преданим радом глумаца и свих запослених, Пулс театар је постао значајан део сцене професионалних позоришта у земљи, са више од 60 премијерних представа, бројним наградама и признањима.

Позориште тренутно припрема две представе које ће током марта бити премијерно приказане. У копродукцији са Народним позориштем „Стерија“ из Вршца спрема се комад „Наши преци, једите са нама“ по тексту младог и даровитог драмског писца Горана Миленковића, у режији Стевана Бодрже.

Према речима Маје Софронијевић, помоћнице директорке позоришта, са пробама су почели крајем јануара у Вршцу, где ће представа бити премијерно приказана

■ Са пробе представе „О(п)станак“

25. и репризно 26. марта, а лазаревачка публика ће је гледати 28. и 29. марта.

— Ово је прва сарадња са вршачким театром, а уједно и прва копродукција са неким позориштем са подручја Војводине, што је од великог значаја за рад нашег позоришта и даље позиционирање на културној мапи Србије. Истовремено, у копродукцији са Установом културе „Вук Стефановић Караџић“ из Београда, у току су пробе представе „О(п)станак“. Овај позоришни комад са елементима документарног театра ауторски је пројекат Јасмине Вечански. Она и Мина Ћирић ауторке су текста који је добио награду на 7. Хартефактовом конкурс за најбољи савремени ангажовани драмски текст.

Ова едукативна, потресна и упозоравајућа прича бави се проблемом насиља над женама — објашњава Маја, додајући да ће после премијере, почетком марта у Београду, публика у Лазаревцу ово дело моћи да погледа на Светски дан позоришта — 27. марта.

Пулс театар у марту је започео рад на плесној кореографији „Мајстор и Маргарита“ по истоименом роману Михаила Булгакова. Драматизацију текста уз режију потписује Јован Грујић, а кореографију Ирина Митровић. У току су кореографске и физичке припреме за овај својеврстан глумачки изазов.

Прошлогодишњу успешну сезону Пулс театар је завршио представом „Живи су, није смешно“, у сарадњи са

Домаћин децјег фестивала

Од свог оснивања позориште је члан удружења Заједница професионалних позоришта Србије које окупља 15 професионалних позоришта јужно од Саве и Дунава. У години јубилеја Пулс театар ће бити домаћин 12. фестивала професионалних позоришта за децу и младе „Мали Јоаким“, који ће се одржати у новембру.

Регионалним позориштем Нови Пазар, која је досад четири пута извођена у Лазаревцу и Новом Пазару, а побрала је доста позитивних критике публике.

— Током година, квалитетом и разноврсношћу својих представа задобили смо признања и од стручне јавности. Премијерно су изведене 63 представе, а већина их је још увек на репертоару. Представили смо се готово на свим релевантним фестивалима у Србији и у региону. Позориште је добитник бројних струковних награда и признања. Само у 2018. години добили смо шест награда од којих су пет међународне — наводи Маја Софронијевић, подсећајући да је лазаревачко позориште остварило успех и у копродукцији са многим позориштима и установама културе, али и угостило бројне професионалне театре из Србије, Румуније, Мађарске, Јапана...

М. Павловић

■ Лазаревчани у акцији „Нека светли мир“

Поруке мира

Деца и млади Лазаревца учествовали су у акцији „Нека светли мир“, која је 24. фебруара одржана на платоу испред Рударске чесме. У организацији Центра за социјалне иновације „Центрифуга“, они су идеју мира промишљали и промовисали цртајући, исписујући поруке мира и пуштајући летеће

лампионе. Према кинеском веровању, жеље које пожелимо палећи лампионе остварују се када они одлете.

Локална акција је део ширег пројекта „BalCAN Change“. Активност је подржала Регионална канцеларија за сарадњу младих.

М. К.

Награђени Наталија и Никола

Пионирке Одбојкашког клуба „Лазаревац“ најуспешнија екипа нашег града

Традиционална манифестација Избор за спортисту године за 2018. годину, у организацији Савеза спортова Лазаревац и ГО Лазаревац, уприличена је крајем фебруара у Центру за културу. Награде су додељене у 11 категорија.

Најбоља спортисткиња године је каратисткиња Наталија Станојевић, чланица Карате клуба „Колубара“, док је у конкуренцији спортиста Никола Симић, активни кошаркаш и тренер млађих категорија КК „Колубара ЛА 2003“.

Пионирке Одбојкашког клуба „Лазаревац“, које за пораз не знају готово две године, проглашене су за најуспешнију екипу нашег града. Најперспективнија спортисткиња је Нађа Лазаревић из Пливачког клуба

„Ла Колубара“, а спортиста Јован Гашић, фудбалер „Колубаре“. Због изванредних резултата награда за тренера године отишла је у руке Марка Ранковића, тренера Атлетског клуба „Колубара“, док је најуспешнији спортски радник Бранимир Станковић из Фудбалског савеза ГО Лазаревац.

Плакета за изузетно постигнут резултат у млађим селекцијама припала је Урошу Ђурђевићу из РК „Колубара“.

Награда за посебан допринос у развоју спорта и физичке културе „Јован Јоца Станковић“, коју предлаже удружење педагога физичке културе, припала је Ивани Бачанац, професорки Техничке школе „Колубара“.

Плакетом за посебан спортски резултат награђен је Александар Петровић из ЖФК „Црвена звезда“, а поводом стогодишњице постојања признање је припало Фудбалском клубу „Колубара“.

Т. Крупниковић

■ Међународни турнир у рукомету

Седми „Жарка Куп“ у Лазаревцу

Крајем фебруара у Спортско-рекреативном центру „Колубара“, седми пут је одржан традиционални Међународни рукометни турнир „Жарка Куп“. Као организатор, Женски рукометни клуб „Колубара“ и ове године угостио је више од 500 рукометаша и рукометаша из Србије, Црне Горе, Републике Српске и Словеније.

Осим млађих категорија, по трећи пут су на турниру учествовале и сениорке. Одиграно је 28 утакмица „великог“ и 42 утакмице „мини“ рукомета.

Гост домаћина је била екипа ЖРК „Рудар“ из Костолца у којој играју две играчице из Лазаревца, а тренер је Зорица Камичорац. Ове две екипе су наступале заједно у сениорској

конкуренцији (играчице до 21 године) на турниру и први пут играле у финалу против екипе „Бекамент ББ 2“ из Аранђеловца.

Организатори турнира имају велику подршку Синдикалне организације „Колубара“, Рукометног Савеза Србије и Београда, као и Заједнице судија и контролора Рукометног Савеза Србије.

Т. К.

Било је тешко, али смо издржале

Љубав према послу
винклера задржала
је Љубијану Белу
Нешић на истом
радном месту
пуних 35 година.
Седамдесетогодишња
Љубијана са сетом
истиче да су руже
и борићи испред
фабрике они које
је она посадила

Када се недавно у нашем листу појавила фотографија стара готово 50 година на којој су младе винклерке Централног ремонта, редакцији се јавила Љубијана Бела Нешић. Желела је да захвали што је слика објављена и што оне, прве винклерке, нису заборављене. Емоције и сећања испливали су на површину.

И данас нису честе жене у „мушкој“ професији, а поготово је то био случај седамдесетих година прошлог века, када је Бела почела да ради. Да се бави овим занимањем одлучио је сплет животних околности. Њена самохрана мајка одгајала је четири ћерке у тешкој материјалној ситуацији. Када је Бела, као најмлађе дете, завршила први разред гимназије, мајка је сазнала да се може брзо запослити уколико заврши занат у Школи ученика у привреди. За време трогодишњег школовања рекли су јој да може да прима плату за праксу коју обавља, што би много значило породици, тако да је то пресудило чиме ће се Бела бавити у животу. Прешла је у Школу ученика у привреди. Са другарицом Мирославом Миром Ђурђевић, која је такође похађала исту школу, по завршетку

школовања, 1970. године, почела је да ради у Централном ремонту, који је тада имао само стару халу и 97 радника.

– Брзо смо се уклопиле са мајсторима јер смо током школовања три дана биле на пракси. Они су нас поштовали, али нису штедели. Посао је био јако тежак, више физички, није било технике да нам помогне. Понекад смо дресинама ишле на копове, чистиле понтоне на багерима. Јако смо се намучиле. Касније, кад смо се обучиле, радиле смо искључиво винкловање електромотора, од оних најмањих, као што су у миксерима и млиновима за кафу са танком нити као што је људска коса, па до огромних од

315 киловата – за багере. Нас две смо биле прве жене винклери. Већ следеће године дошле су још три жене, а касније смо добиле још колегиница. У једном периоду било је око 40 жена на овом послу. Моја другарица Мирослава Ђурђевић се временом пребацила на друго радно место, ја нисам хтела. Имала сам могућност да се пребацим на радно место диспечера на копу и да имам већу плату, али ја сам заволела посао винклера и нисам могла без својих жена. Извештила сам се и за само сат и по сам могла премотати мотор веш-машине у шта многи инжењери нису могли поверовати. Посла је било пуно, радило се у две смене, често на норму која није била мала. Сирена

■ Бела на радном месту

■ Љубијана Бела Нешић

се оглашавала у пет минута пре шест сати ујутру и у пет до два, није било излажења раније са посла – присетила се Бела.

Те прве године рада биле су испуњене дружењем и слогом на послу, прослављали су празнике скупа, путовали, а кад је требало градити Фабрику енергетске опреме сви радници су у виду самодоприноса давали део плате за изградњу. По усељењу у нове радионице посао је постао много лакши јер су добили кран и две моталице, велику и малу.

Бела је била члан Синдиката и члан Радничког савета, који је имао значајну улогу у одлучивању о свим битним питањима у фирми. С временом се дошколовала, најпре до четвртог, а затим и петог степена стручне спреме. Пред одлазак у пензију 2006. године била је вођа смене.

Свог мужа Срећка упознала је на послу, био је шеф електрослужбе. Добили су троје деце, две ћерке и сина. Нажалост, он није дочекао пензију, умро је 2001. године, тако да је она сама наставила борбу да школује децу и запосли их. Данас има осморо унучади који јој причињавају највећу радост, а једино јој је жао што није успела да запосли најстарију ћерку у „Колубари“, а дете је умрлог радника и прошли су кроз процес експропријације.

– Руже које и данас миришу испред фабрике садила сам ја и моје колегинице, винклерке. Такође и дрвеће и бориће у парку. Кад погледам борић на капији, мени је драго што је још ту – рекла је Бела Нешић, која ће ускоро напунити 70 година.

М. Радосављевић

/// Фото: А. Рашин

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
[Електропривреда Србије Енергија Колубара] **ЕПС Енергија Колубара** / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
2017. бр. 1 (нов.) - - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Службени гласник). - 25 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

